

Uchwała Nr VI/ 32/2019

Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

z dnia 19 października

w sprawie rekomendacji do Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Na podstawie § 13 pkt 1 Regulaminu Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego uchwała się, co następuje:

§ 1.

Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego przyjmuje rekomendacje stanowiące załącznik do niniejszej uchwały. Szczegółowe uzasadnienie rekomendacji opracuje zespół redakcyjny w składzie: Alicja Dulik, Zofia Mogielska, Hubert Zalesny, Katarzyna Wojdan, Jakub Szostek, Dominika Chmielewska, Julia Dziuba, Julia Pająk.

§ 2.

Rekomendacje podlegają przekazaniu Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

Julia Pająk
Julia Pająk
Przewodnicząca Młodzieżowego Sejmiku

Część I rekomendacji Młodzieżowego Sejmiku do Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Jako radni Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, chcemy zwrócić uwagę na to, jak ważne jest rozwijanie aktywności obywatelskiej już od najmłodszych lat. Poprzez działanie w grupie na rzecz środowiska lokalnego, młodzież zaczyna uczyć się aktywnej pracy oraz przyswajać pewne normy, których na co dzień często nie otrzymuje. Dostrzega, że komuś zaczyna na niej zależeć, ktoś ją wspiera i motywuje. Taką osobą jest lider - osoba, z której młodzi często biorą przykład. Dlatego oprócz edukowania młodzieży, ważne jest też dobrze znane w naszym województwie edukowanie liderów. Jeżeli młoda osoba zacznie działać w okresie swojego dorastania, to prawdopodobnie zacznie się utożsamiać z terenem, na którym działa. Dzięki temu zachęcimy kompetentne, przygotowane i gotowe do działania osoby do pozostania w regionie świętokrzyskim.

Poniższe punkty zawierają zbiór rekomendacji wypracowanych przez Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, dotyczący polityki młodzieżowej w obszarze rozwoju kompetencji obywatelskich i społecznych, które naszym zdaniem, powinny zostać uwzględnione w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

- 1. Zwiększenie zaangażowania uczelni wyższych w promocję swojej oferty kształcenia wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w województwie świętokrzyskim, także w innych regionach kraju.**

Jednym z problemów, jakie dostrzegaliśmy w naszym województwie jest emigracja ludzi młodych, szczególnie w okresie, kiedy po skończeniu edukacji w szkole ponadpodstawowej, wchodzą w dorosłe życie. Atrakcyjność innych województw, w postaci m.in. ciekawszej oferty kształcenia na uczelniach wyższych oraz większej szansy na zdobycie dobrze płatnej pracy, powoduje, że młodzi ludzie bez żalu opuszczają swoje rodzinne strony. Świętokrzyskie odwiedzają głównie w sprawach prywatnych. Nie traktują go jako miejsca swojej pracy i szeroko pojętego rozwoju.

Młodzieżowy Sejmik proponuje, aby świętokrzyskie uczelnie, przy wsparciu władz województwa świętokrzyskiego poszerzyły swoją ofertę o kilka rozwiązań, takich jak np.:

- utworzenie większej ilości klas patronackich (akademickich) w szkołach naszego regionu i województwach ościennych. Dzięki temu ich oferta kształcenia dotrze do większego grona młodzieży zainteresowanej studiami, jednocześnie będzie to okazja do promocji naszych uczelni, ich nowoczesnej bazy dydaktycznej, atrakcyjnych kierunków;
- uczelnie wyższe nawiążą intensywną współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi. Uczniowie będą mogli uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez wykładowców w salach uczelnianych i laboratoriach. Dotyczyłyby one m.in. zagadnień związanych z prawem, medycyną, ekonomią, kierunkami inżynierskimi. Pozwoliłyby one na doskonalenie uczniowskiego warsztatu pracy pod kątem przyszłych studiów oraz przygotowanie przyszłych studentów do działalności w uczelnianych kołach naukowych;
- uczelnie powinny być bardziej otwarte na przyszłych studentów poprzez organizację dni otwartych, wykładów dla licealistów oraz prezentację kół naukowych, które działają na terenie uczelni;
- dalsze rozwijanie programów stypendialnych. Jest to szczególnie ważne, aby wspierać kieleckich studentów, którzy decydują się na studiowanie w naszym mieście. Powstały już programy, które pozwalają na stypendia dla najbardziej uzdolnionych studentów, dzięki czemu mogą oni skupić się na uczeniu, a nie martwić się o pieniądze;
- wprowadzenie stypendiów grupowych, skierowane do grup studentów, którzy razem chcieliby coś zrobić, np. aktywnie działać w kołach studenckich, czy na rzecz społeczności studenckiej. Pozwoliłoby to kształtować postawy obywatelskie i społeczne, ponieważ młodzi ludzie integrowaliby się ze sobą i razem tworzyli coś na rzecz innych. Dzięki takiemu wsparciu finansowemu, studenci mieliby większe możliwości działania.

2. Wsparcie organizacji pozarządowych kształtujących kompetencje miękkie wśród młodzieży w wieku szkolnym.

W tym celu potrzebny jest systemowy program, który zwiększyłby działania na rzecz rozwoju kompetencji miękkich i obywatelskich wśród młodych ludzi. Powinni oni wiedzieć, jakie mają możliwości rozwoju poza szkołą, a także jak ważne jest udzielanie się na rzecz społeczności lokalnej, chociażby poprzez udział w wyborach czy referendach. Istotną kwestią jest również edukacja dotycząca współpracy i pracy w grupie,

aby promować model wrażliwego obywatela i osoby posiadającej podstawowe umiejętności społeczne i współpracy z innymi.

Proponujemy program, który zapewni finansowanie dla organizacji pozarządowych działających na terenie województwa świętokrzyskiego, aby mógł powstać projekt realizowany poprzez edukację nieformalną i pozaformalną. Bardzo ważne jest to, aby wymienionych powyżej kompetencji uczyły osoby, które mają większą wiedzę i doświadczenie w pracy z młodzieżą.

Potem organizacje pozarządowe mogłyby zachęcać młodych ludzi do działalności społecznej, działalności w młodzieżowych radach, czy wolontariacie.

3. Wsparcie organizacyjne, finansowe i promocyjne oraz realizacja programów rozwijających kompetencje miękkie.

Kompetencje miękkie są jednymi z najważniejszych umiejętności na rynku pracy w XXI wieku, pozwalają m.in. na budowanie lepszych relacji międzyludzkich, ale także uczą współpracy. Przyczyniają się także do rozwoju świadomości społecznej i obywatelskiej, dlatego wsparcie programów, które takich kompetencji uczą jest niezwykle ważne. Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego widzi potrzebę kontynuacji dotychczas realizowanych programów ujętych w dokumencie „Świętokrzyskie dla Młodych”:

- **Mania Działania** to program realizowany przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Kielcach. W gminach uczestniczących w programie, młodzi ludzie tworząc nieformalne grupy mogą dostać grant 1000zł na realizację swoich pomysłów i działań. Przez cały czas trwania projektów uczestnicy dostają stałe wsparcie merytoryczne. Organizatorzy przygotowują też dla uczestników bardzo ciekawe szkolenia i wydarzenia. Program silnie oddziałuje na młodzież ale także na gminy, w których jest realizowany. Program opiera się na doświadczeniach Fundacji FARMA. W momencie pozyskiwania pieniędzy na pomysł, który chcą zrealizować młodzi ludzie, uczą się pisania pism i wniosków, tworzenia spójnych kompozycji czy przelewania na papier własnych pomysłów. Jest to umiejętność, której nikt im już nie odbierze, ani nie nauczy ich w szkole, a która wzmocni ich wiedzę. Sama próba stworzenia takiej inicjatywy, może wpłynąć zachęcająco na młode osoby, aby w przyszłości tworzyły stowarzyszenia czy dołączały do działających już na rzecz młodzieży grup. Za tym idzie samorozwój, chęć angażowania się w życie społeczne, nawiązywanie współpracy z innymi grupami, radzenie sobie ze stresem

czy motywowanie innych. Podczas realizacji projektu młodzież uczy się wywiązywania z obowiązków oraz odpowiedzialności za przedsięwzięcie. Program realizowany jest w ramach Partnerstwa dla Młodzieży, które powstało 2 czerwca 2010 roku w Staszowie.

- **Świętokrzyski Program Rozwoju Liderów "Liderzy dla młodzieży"** organizowany we współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Fundacją Szkoła Liderów. Został stworzony z inicjatywy Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Program jest odpowiedzią na problemy dotyczące aktywności społecznej mieszkańców województwa świętokrzyskiego zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 oraz w dokumencie „Świętokrzyskie dla młodych. Kierunki wspierania aktywności społecznej młodzieży województwa świętokrzyskiego na lata 2017-2020”. Program finansowany jest ze środków Województwa Świętokrzyskiego. Przygotowuje do działania z młodzieżą, pomaga znaleźć uczestnikowi programu negatywne cechy, które przeszkadzają mu w rozwoju oraz rozwinąć pozytywne cechy prawdziwego lidera, które często są głęboko ukryte. Uczy, czym jest wystąpienie publiczne i jak je przygotować. Uczestnicy przechodzą wiele ćwiczeń, które pomagają rozwiązywać codzienne problemy, z jakimi borykają się grupy młodzieżowe. Pozyskaną wiedzę uczestnik programu może potem przekazać młodzieży, z którą współpracuje i lepiej motywować ją do działania. Na zakończenie programu, jego uczestnicy realizują projekty stworzone przez nich dla młodzieży. W tym momencie zaczyna się współpraca liderów z różnych części regionu, która jak wiemy po 3 latach realizacji projektu, jest bardzo prężna.

- **Regionalny Kongres Młodzieżowych Rad** odbył się po raz pierwszy w 2016 roku, został przygotowany przez Rzecznika Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego. Od 2017 r. inicjatywę organizacji wydarzenia przejęły organizacje młodzieżowe. Podczas Kongresu, przedstawiciele młodzieżowych rad uczą się jak budować relacje w grupie, w której działają na co dzień. Starają się też pozyskać wiedzę na temat tego jak rozmawiać z decydentami, którzy pomogą im w realizacji zadań i podzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem. Poznają rozwiązania różnych problemów, jakie mogą ich spotkać w czasie działania lub tworzenia nowej inicjatywy. Uczą się, jak zaangażować większą grupę młodzieży i jak ją motywować do podejmowania działania. W tym roku odbyła się już czwarta edycja Regionalnego Kongresu Województwa Świętokrzyskiego.

Wyżej wymienione programy powodują wzrost aktywności młodych obywateli w naszym województwie. Potrzebna jest ich kontynuacja oraz wspieranie przez Urząd Marszałkowski oraz Sejmik Województwa Świętokrzyskiego. Warto pomagać kreować ciekawość w młodych ludziach oraz dawać im kompetentnych i przygotowanych Liderów, którzy mogliby być dla nich oparciem, przewodnikiem i pomocnikiem po świecie aktywności obywatelskiej. Ważne jest również, aby wspierać i tworzyć nowe merytoryczne szkolenia, wydarzenia i projekty dla młodych ludzi i osób z nimi działających. W Urzędzie Marszałkowskim na stałe powinien zostać powołany Rzecznik Młodzieży, który mógłby wspierać merytorycznie młodzież, a jednocześnie być jej głosem wśród decydentów. Osoba ta powinna znać potrzeby młodych ludzi oraz służyć pomocą w rozwiązywaniu ich codziennych problemów. Funkcjonowanie Rzecznika jest ważne przede wszystkim dlatego, że to on zajmuje się sieciowaniem młodzieży w województwie, ale także edukowaniem w kwestiach działalności społecznej. Wszystkie grupy młodzieży działające w województwie, powinny mieć możliwość zwrócenia się do Rzecznika.

4. Promocja zaangażowania społecznego wśród młodzieży i działań mających na celu wzbogacenie i promocję oferty kulturalnej.

- **Samorządy uczniowskie** są dla wielu ludzi pierwszym przejawem działalności społecznej oraz samorządności. Dlatego warto zadbać o ich rozwój. Ten organ szkoły w bardzo niskim stopniu wspierany jest przez władze, brakuje nawiązywania konsultacji z gronem pedagogicznym. Dlatego proponujemy, aby w szkołach wprowadzić:

- szkolenia dla pedagogów i nauczycieli w celu umiejętnego wspierania oraz skuteczniejszego aktywizowania młodzieży szkolnej w działalności społecznej, zwrócenie uwagi na rozwój samorządów szkolnych, kompetencji ich członków;
- zachęcanie członków samorządów uczniowskich do udziału w krajowych programach prowadzonych np. przez Centrum Edukacji Obywatelskiej;
- generowanie możliwości i zachęt dla uczniów do wchodzenia w sytuacje treningu kompetencji społecznych i obywatelskich.

- Młodzieżowe Rady Miast/ Gmin

Ważne jest aby pomagać młodzieżowym radom, poprzez wsparcie merytoryczne oraz finansowe. Stwarzanie młodym ludziom możliwości do rozwoju poprzez realizowanie projektów, wzmacnianie ich umiejętności miękkich, kooperację, postawy liderские oraz odpowiedzialności. To właśnie podczas działania tworzą się relacje, które wiążą nas z regionem. Dbanie o propagowanie wśród włodarzy idei młodzieżowych rad, pokazywanie, jak ważne są one dla młodych, to duża lekcja aktywności obywatelskiej, a także zdobywanie pozytywnych doświadczeń, umiejętności miękkich.

Konieczne są poniższe działania:

1. Szkolenia oraz dofinansowywanie młodzieżowych rad:

- Stworzenie budżetu przeznaczonego na rozwój młodzieżowych rad oraz stopniowe zwiększanie go wraz z rozszerzaniem programów skierowanych do tej grupy. Tworzenie budżetów w oparciu o budżet obywatelski;
- Utworzenie mechanizmów wsparcia finansowego działalności młodzieżowych rad – programów, w ramach których młodzieżowe rady będą mogły aplikować o środki finansowe na swoje inicjatywy;
- Uwzględnienie puli środków, która byłaby rozdysponowywana przez Zarząd Województwa z udziałem Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w drodze programu grantowego/konkursu między zainteresowane młodzieżowe rady na konkretne działania.

2. Promowanie idei młodzieżowych rad:

- Młodzieżowe Rady to gremia, które odgrywają znaczący wpływ na rozwój gmin oraz miast. Władze tworząc Młodzieżowe Rady wspierając oraz współpracując z nimi, pokazują jak ważna jest dla nich młodzież, tworzą przyjazną do ich działań przestrzeń;
- Promowanie wśród młodych ludzi szeroko pojętej aktywności społecznej, m.in w młodzieżowych radach poprzez warsztaty, na których zdobywaliby informacje na temat korzyści płynących z tego typu działań;
- Organizowanie szkoleń/spotkań dla włodarzy, mających na celu zachęcanie do tworzenia nowych młodzieżowych rad;
- Organizowanie spotkań sieciujących skierowanych do istniejących młodzieżowych rad oraz tych w trakcie tworzenia;

- podejmowanie działań, mających na celu promocję dialogu młodzieży i władz samorządowych.

3. Umożliwienie współpracy młodzieżowych rad z ekspertami w dziedzinie działalności społecznej.

- organizacja szkoleń i warsztatów z udziałem ekspertów w obszarze samorządności młodzieżowej;
- organizacja szkoleń dla opiekunów młodzieżowych rad oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w których istnieją lub tworzą się młodzieżowe rady.

- Karta Młodego Mieszkańca

Każda młoda osoba, ucząca się/mieszkająca w województwie świętokrzyskim powinna mieć możliwość do korzystania ze zniżek przeznaczonych dla młodzieży. Samorząd województwa mógłby np. nawiązać współpracę z przedsiębiorcami działającymi na terenie regionu świętokrzyskiego, którzy będą oferowali różne "benefity", dzięki którym młodzież miałaby możliwość dostępu do wielu usług w niższych cenach. Karta mogłaby działać na podobnych zasadach jak Karta Seniora czy Karta Dużej Rodziny.

Warto również wprowadzić "Złotą Kartę Młodego", która przysługiwałaby zasłużonym młodym aktywistom. O tym, kto będzie ją otrzymywał, będą decydowały kryteria, takie jak: działalność w młodzieżowych radach, stowarzyszeniach czy kołach wolontariatu.

Oddzielna karta dla młodych, aktywnie działających osób byłaby motywacją i zachętą dla mniej zaangażowanej młodzieży do wspierania polityki młodzieżowej województwa.

Złota karta powinna zakładać dostępność do dodatkowych usług, których nie obejmuje zwykła karta, lub większe zniżki w wyznaczonych miejscach. Każdy młody mieszkaniec, który spełnia wyznaczone kryteria powinien mieć dostęp do zwykłej karty.

Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego apeluje także, aby na bazie rekomendacji, przygotowany został nowy dokument/strategia dla młodych, który będzie stworzony w oparciu o strategię Rzecznika Młodzieży: „Świętokrzyskie dla młodych. Kierunki wspierania aktywności społecznej młodzieży województwa świętokrzyskiego na lata 2017 – 2020”. Obecna, nieformalnie przyjęta strategia jest próbą usystematyzowania działań podejmowanych przez różne podmioty na rzecz zwiększenia społecznego zaangażowania młodzieży w naszym regionie. Dzięki temu, Świętokrzyskie zajmowałoby czołowe miejsce w Polsce, w obszarze rozwoju regionalnej polityki młodzieżowej.